

Pe urmele Sfântului Apostol Pavel

Puține locuri vor fi fiind acelea în care, ajungând, să nu fie decât prilejuri de distracție și de relaxare – binemeritate, de altfel, după un an de muncă. Aproape oriunde mergem, putem găsi spații încărcate de spiritualitate și de istorie. Bunăoară, Kavala, în Macedonia Greciei, e un oraș-port desenat ca un amfiteatru, dominat de clădiri albe, coborând de pe munte către Marea Egee; dar la mică distanță se află un loc în care a pățimit și a propovăduit Sfântul Apostol Pavel și, de asemenea, vatra primei comunități creștine din Europa.

Doar 18 kilometri, atât sunt din centrul Kavalei până la Filippi, un sit arheologic uriaș. De ajuns se ajunge ușor, dar nu e lucru simplu să-l bați cu piciorul, mai ales când soarele arde deasupra. Însă merită, pentru că sunt aici două mii de ani de istorie, multe de văzut, de aflat și de înțeles. Și, când pașii călătorului sunt totuși prea obosiți și căldura tot mai greu de suportat, mai faci un mic efort și urci spre modernul și elegantul Muzeu Arheologic, cu aer condiționat și un automat de sticle cu apă. Impecabil organizat, cu spații largi și toate informațiile necesare, muzeul înseamnă o scufundare în trecut, în artă și în cultură. E impresionant să vezi cum,

În urmă cu două milenii, sculptori rămași anonimi reușeau să dăltuiască adevărate filigrane în piatră.

Filippi nu înseamnă însă numai atât. Căci a fost capul de pod al creștinismului european, primul oraș european evanghelizat de Sfântul Apostol Pavel!

„Treci în Macedonia și ne ajută”, l-a rugat pe Sfântul Apostol Pavel un bărbat macedonean care i s-a arătat într-o vedenie, pe când se afla în Troa, în timpul celei de-a doua călătorii misionare (Faptele Apostolilor 16, 9). Considerând că este glasul lui Dumnezeu, Sfântul Pavel a decis să debarce în Neapoli (astăzi Kavala) și de acolo a plecat spre Filippi. În apropiere de râul Zygaktis a întâlnit un grup de femei, cărora le-a propovăduit pentru prima dată în Europa Cuvântul Evangheliei Domnului. Ele l-au ascultat cu atenție și cu evlavie. Iar cea mai entuziasmată s-a arătat Lidia, o vânzătoare de porfiră (purpură). Pe ea a botezat-o prima, în apele râului Zygaktis. Prima creștină din Europa și primul membru al primei biserici creștine din Grecia.

În vremurile acelea, răspândirea Cuvântului Domnului se petrecea rareori fără suferință. Când Sfântul Pavel a ajuns acolo, regiunea se afla sub stăpânire romană și romanii îi prigoneau pe creștini. Apostolul a pățimit acolo, așa cum avea s-o facă în aproape toate celelalte locuri în care a dus creștinismul: Tesalonic, Anfipoli, Atena, Corint. A fost biciuit și întemnițat.

În imensitatea sitului de la Filippi, temnița aceea ar trece neobservată dacă n-ar fi plăcuța care spune despre ce e vorba. O tulburare profundă te încearcă atunci când te oprești în fața ei și rezști cu greu tentației de a atinge pietrele, de parcă ai putea, prin ele, să alini durerea de atunci. E greu de crezut că un om a fost închis într-un spațiu atât de mic și înțelegi că numai credința a putut să-l ajute să reziste.

Dar cu cât era mai oprimat Sfântul Pavel, cu atât mai mult creștea influența lui și era împărtășit de mai mulți oameni adevărul noii credințe! Lucru pe care l-a menționat de altfel în Epistola către Filipeni, în care spune: „Precum este cu dreptate să gândesc astfel despre voi toți; căci vă port în inima mea, și în lanțurile mele, și în apărarea și în întărirea Evangheliei, fiindcă voi toți sunteți părtași la același har cu mine (...) Voiesc ca voi să știți, fraților, că cele petrecute cu mine s-au întors mai degrabă spre sporirea Evangheliei (...) În așa fel că lanțurile mele, pentru Hristos, au ajuns cunoscute în tot pretoriul și tuturor celorlalți” (Capitolul 1; 7, 12, 13). Și apoi: „Nu vă împovărați cu nici o grijă. Ci întru toate, prin închinăciune și prin rugă cu mulțumire, cererile voastre să fie arătate lui Dumnezeu. Și pacea lui Dumnezeu, care covârșește orice minte, să păzească inimile voastre și cugetele voastre, întru Hristos Iisus. Mai departe, fraților, câte sunt adevărate, câte sunt de

cinste, câte sunt drepte, câte sunt curate, câte sunt vrednice de iubit, câte sunt cu nume bun, orice virtute și orice laudă, la acestea să vă fie gândul. Cele ce ați învățat și ați primit și ați auzit și ați văzut la mine, acestea să le faceți, și Dumnezeuul păcii va fi cu voi” (Capitolul 4; 6, 7, 8, 9).

Prima comunitate creștină europeană

Cea care avea să devină Sfânta Lidia cunoștea bine legea lui Israel. De fel din Tiatira, un oraș din regiunea Lidia, aflată în vestul Asiei Mici, se presupune că se convertise la iudaism, fiind în căutarea adevărului de credință. Pe care l-a găsit în sfârșit odată cu predicile Apostolului Pavel, așa încât a mărturisit categoric că vrea să devină creștină, împreună cu toată familia ei. Astfel, s-a întemeiat acolo prima comunitate creștină din Europa și tot acolo, în casa ei ospitalieră, s-a întors Sfântul Pavel după ce a fost eliberat din temnița de la Filippi.

Ulterior, aici s-a ridicat o bisericuță în maniera bazilicilor paleocreștine. Aflată la doar câteva sute de metri de Muzeul Arheologic amintit, biserica și tot locul dimprejur sunt dominate de o liniște și o împăcare greu de descris. Pe malul istoricului râu s-au amenajat câteva rânduri de bănci, ca într-un amfiteatru, și mai există în acel spațiu sacru și două foișoare în care pelerinii se pot reculege și pot medita, cum am făcut și noi, în locul acela în care a început răspândirea dreptei credințe pe continentul nostru.

Pentru pelerinul ostenit

Dincolo de încărcătura religioasă, istorică, artistică și culturală a locurilor în care am avut bucuria să ajungem, se cuvine să spunem două cuvinte despre modul în care grecii știu să prețuiască și să pună în valoare ceea ce au, cum se străduiesc să atragă pelerinii și turiștii care caută și altceva decât distracție.

Filippi este un loc impresionant. În afară de amfiteatru, nu există decât puține construcții cât de cât întregi, nu se compară cu Acropolea Atenei, de pildă, dar este totuși o mină de aur, arheologic vorbind. Cei interesați ar veni aici oricum. Însă autoritățile s-au gândit că n-ar strica să fie încurajați și alții, poate mai puțin dispuși să se plimbe câteva ore printre ruine în plină caniculă. Drept care au amenajat, în imediata vecinătate, un larg spațiu verde, la umbra copacilor, cu gazonul bine stropit, cu câteva terase unde vizitatorul obosit și încins se poate răcori, cu magazine, cu terenuri de sport pentru copii și adulți, plus două parcuri uriașe. Să nu credeți că toate acestea dau locului un neplăcut aer comercial, care ar contrasta cu istoria și spiritualitatea de alături – nu, e liniște și pace și pleci de-acolo încântat.

ziarullumina.ro